

Witaj Questowiczu, poznaj mego losu koleje, które w nasze polskie wpisały się dzieje. Jam Emilia Sczaniecka w 1804 r. urodzona, w herb szlachecki Osoria zaopatrzona.

W trosce o Ojczyznę i bliźnich życie me upłynęło, cały wiek XIX przeżyć dane mi było. W czasie wycieczki Tobie pokażę, miejsca, które były świadkiem wielu zdarzeń.

Wędrówkę zaczynasz w Wąsowie za bramą do innego świata,

gdzie stare z nowym misternie się splata. Jedź prosto aleją i nie zbaczaj w prawo, gdzie po Hardtach zamek wielki Ciebie kusi. Dojedziesz do miejsca – pamiętki z mych czasów, tam barokowo-klasycystyczny pałacyk się wznosi.

To tutaj dziad mój – Sylwester Sczaniecki z żoną ze Skórzewskich – mądrą Anastazją w XVIII wieku uwił swoje gniazdo. Ja zaś – ich wnuczka – Emilia Sczaniecka wiele chwil dobrych w Wąsowie spędziłam, kiedy po śmierci kochanych rodziców u boku babki w dojrzałość wchodziłam.

Ten piękny pałac brat Konstancy dostał w spadku. Spójrz na kartusze z herbami moich dziadków.

Są tu herby i litery, však liczyć potrafisz, wykonaj mnożenie i literami wynik szybko zapisz.

$$\begin{array}{|c|} \hline \square \\ \hline \end{array} \times \begin{array}{|c|} \hline \square \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|c|c|} \hline \square & \square & \square & \square & \square \\ \hline \end{array}$$

13

Stań twarzą do drzwi, wzrok skieruj pod nogi, tam dywan kamienny użyczy Ci drogi. Powstanie Styczniowe – głośno krzyczy data: kochaj Ojczyznę, Boga i ludzi, tak jak ja przez wszystkie lata!

Ostatnia cyfra z kamienia – matematycznie zaszyfrowana, znajdź z alfabetu literę, i zagadka rozwiązana.

4

Zwrot w tył wykonaj, skieruj się ku ulicy, przed sobą szukaj okrągłej kaplicy. Na wzór rzymskiego Panteonu babka ją postawiła, wewnątrz bogato też wyposażała (1790).

Siądź na rower, szlak przed Tobą długi, do mej siostry Nimfy będą wiodły drogi. Tuż za bramą, którą wjechałeś skręć w lewo i obierz azymut na wieś Chraplewo.

Jedź aleją lipową, jak czarny szlak pokazuje, nad autostradą, aż do krzyża na rozdrożu, który po prawej stronie dominuje. Przy krzyżu skręcisz w lewo i za chwilę się znajdziesz w wiosce Chraplewo.

Po lewej, w parku – pałac przez Hardtów wybudowany, obecnie dla edukacji jest przystosowany. Tam czerwona tabliczka wszystkich informuje, że

7

w tym budynku się znajduje.

Nie ma już pałacu, gdzie ma siostra Nimfa mieszkała, co Antoniego Korzbok-Łackiego za małżonka miała. Majątkiem sporym dobrze zarządzali, w centrum Poznania kamienicę posiadali.

Po przedwczesnej śmierci Nimfy żalobą się okryłam, matczyną opiekę nad jej dziećmi roztoczyłam. Gdy pałac mój w Pakosławiu padł pastwą płomieni, za opiekę nad dziećmi szwagier jego los odmienił. Podniósł go z gruzów, pięknie odbudował, szkoda, że do dzisiaj się tak nie zachował.

Zostaw pałac za sobą, w lewo pedałuj przez wioskę, dobrymi wskazówkami zdejmę Ci z głowy troskę. Na zakręcie w prawo i za krzyżem w lewo i tak oto wyjedziesz z wioski Chraplewo.

Kolejne skrzyżowanie i wskazówka następna, by droga do Brodów była Ci dostępna. Na tle zielonym dwie strzałki w kierunku jednakowym, pokażą Ci dokąd się udasz brukiem nienowym.

Bruk jest bardzo stary, dobrze go pamiętam, jeździłam tędy na co dzień i od święta. Czerwony mur ceglany dalej poprowadzi, zatrzymać się przy bramie na chwilę nie zawadzi.

Inny był tu pałac, Sczanieckich siedziba, właśnie tutaj w Brodach jam się urodziła (1804). Obok pałacu świątynia, a przy niej dzwonnica, w kościółku piękna, zabytkowa chrzcielnica.

Z niej chrzest przyjąłem, jak księga ogłasza, jako druga córka Weroniki i Łukasza.

Na patrona kościoła św. wybrano,

8

gdy z drewna modrzewiowego go wybudowano.

Wejść na plac przykościelny i szukaj Pielgrzyma, patrz, w którą stronę zwraca i tam się zatrzymaj. Na czterech tablicach Polaków nazwisk mrowie, o wojnach w jakich zginęli kamienny napis opowie.

Zniszczone tablice nowymi zastąpiono, u stóp krzyża nazwisko fundatora uwieczniono.

$$\begin{array}{|c|c|c|c|c|c|} \hline \square & \square & \square & \square & \square & \square \\ \hline \end{array}$$

9

Obróć się do Golgoty plecami i zrób 30 kroków, a zobaczysz napis z roku. To znak widomy, że kruchnę dobudowali moi przodkowie, którzy tu wtenczas mieszkali.

Czas ruszyć w drogę, przez bramę wyjść trzeba. Skręć w lewo i obierz drogę, co do Lwówka zmierza. Jedź dalej uważnie, miniesz

2

Uroczysko,

gdzie gęś dziką i żurawia dojrzyś całkiem blisko. W mej wsi – Pakosławiu kieruj się w prawo i dalej na Lwówek pojedziesz niezbyt żwawo.

W kierunku serca patrz teraz uważnie, wkrótce bruk w polu ujrzyś wyraźnie. Drogą z polnych kamieni jedź i nie trać czasu, po chwili w prawo skręć w drugą dróżkę – dojedziesz do pałacu.

Ukryte wśród drzew parku starego, zobaczysz mury mieszkania mojego. W tym pałacu wiele lat mieszkałam, krewnych i przyjaciół tu podejmowałam.

Z Karolem Marcinkowskim sympatią pałaliśmy, tym samym ideałom życie poświęciliśmy. Gdy choroba w letarg śmiertelny mnie położyła, jego kuracja do zdrowia mnie przywróciła. Tę rzadką metodę – moksą wtedy nazywano, gdy do ciemienia rozpalone żelazo przykładano.

Pałac dzisiaj opuszczony, popada w ruinę, podobnie do Ciebie, zmartwioną mam minę.

Czas ruszyć w drogę, zostaw pałac za plecami i kieruj się w prawo, drogą pomiędzy drzewami.

Z parku dalej wzdłuż folwarcznej ściany i za budynkiem w lewo, aż do wysokiej bramy. Na bramie dwa lampiony, tam jest zagadka nowa. Czy wiesz co je zdobi? To

i

11

Jedź dalej, byś po prawej minął dom z kolumnami, i na krzyżowce w lewo, dom z uroczym dach mansardami*.

Jedź i poszukaj znów domu kolumnami zdobionego, kapliczką w naczółku pięknie zwieńczonego.

Przed krzyżem w niej kłęczy pobożny pastuszek, by Bóg od złej przygody zawsze go ustrzegł. Z obu budynków zsumuj kolumny, gdy 2 do nich dodasz, możesz być dumny!

$$\begin{array}{|c|} \hline \square \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|} \hline \square \\ \hline \end{array} + 2 = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \end{array}$$

Dom z numerem wykonanego działania, zachęca Ciebie do jego szukania. Nim jednak ruszysz na poszukiwanie mam tu na miejscu jeszcze zadanie.

Zaraz za domem z wysokimi kolumnami stoi domeczek z trzema oknami. Niby niepozorny, a historię ma ciekawą, tu mieściła się szkoła, okryła go sławą.

Z własnych środków ją wybudowałam i polskich nauczycieli zatrudnić kazałam. Prusacy mej woli się nie sprzeciwili, licząc, że spośród żyjących odejść mogę w każdej chwili.

Teraz wykonaj z poprzedniej zagadki działanie, domu z tym numerem zacznij poszukiwanie. Mieszkańców wioski opieką otaczałam, dlatego szpital dla nich tu wybudowałam.

W powstaniach narodowych prowadziłam lazarety*, do pomocy rannym przyuczałam kobiety. Codziennością były krew, brud i zmęczenie, chciałam by schludne było me odzienie.

Dlatego czarne suknie nosić zaczęłam, „Czarna Dama” – ta nazwa do mnie przylgnęła.

Stojąc przy dawnym szpitalu STOP wykonać musisz, zanim w prawo w dalszą wędrówkę wyruszysz.

*dach mansardowy – typ dachu łamanego, co zwiększa możliwości użytkownika poddasza
*lazaret – polowy szpital wojskowy

